

L'aiguamoll més petit

Sant Joan Sescloses recupera de tant en tant la seva ànima

NARCÍS GENÍS > TEXT

Tots sabem que un aiguamoll és un terreny inundat o amarat d'aigua de manera permanent. Si voleu, també el podem anomenar maresma, pantà, bassal, aigual... Curiosament, fins a finals dels anys setanta en ben poques ocasions s'utilitzava el terme «aiguamoll». Quan el vaig sentir per primera vegada, pronunciat per alguns pagesos i caçadors de l'àrea de l'actual Parc dels Aiguamolls, el feien servir com a adjectiu despectiu per referir-se als joves activistes que lluitaven per la salvaguarda de la maresma empordanesa. En aquell context, un activista era «un aiguamoll». Tots érem «aiguamolls». La relació entre els habitants de la zona i els ecologistes en els primers moments de la reivindicació va ser tensa. Eren temps hostils i de lluita. Es va haver de fer molta feina, campanyes i aplicar sentit comú per anar sensibilitzant els més adversos a protegir la maresma empordanesa. No va ser fàcil.

Quatre dècades després, amb el Parc dels Aiguamolls consolidat, és tota una delícia poder passejar pel Parc, sobretot fora dels itineraris més concorreguts i dels grans estanys. Caminant pel nord dels nuclis urbans de Castelló d'Empúries i d'Empuriabrava es troben les restes del que havia estat fins al segle XVIII el gran estany de Castelló, que es va acabar dessecant durant el segle XX. En aquest espai, i al marge de la reserva integral, hi ha un petit aiguamoll, amb personalitat i molta història, que no arriba a les dues hectàrees. És l'estany de Sant Joan Sescloses. De fet és una llacuna dessecada entre els anys setanta i vuitanta per aprofitar-la per a les feines agrícoles,

però periòdicament recupera la seva ànima d'aigua, en èpoques de pluges. Conjuntament amb l'Estanyet, forma avui una de les últimes reminiscències d'aquell antic estany de Castelló, en el camí de Montmajor, paratge on hi ha un conjunt de masies, una zona humida que inclou les closes, gairebé a dos quilòmetres de la catedral Castelló d'Empúries.

Aquest petit estanyol, que avui es reivindica perquè es recuperi com a tal durant tot l'any, ha agafat el nom de l'ermita de Sant Joan Sescloses, una construcció situada a pocs metres, formada per una sola nau amb absis trapezial, i que d'alguna manera ja es considera l'ermita dels aiguamolls. Aquest és un indret molt vinculat a la

>> *Sant Joan Sescloses, l'aiguamoll més petit.*

història del parc. Els propietaris del predi, la família Ratés, que ho eren també de l'empresa Aigua de Vilajuïga, es van avenir en plena campanya reivindicativa en defensa dels aiguamolls, el 1978, a acollir les primeres vuit cigonyes que, procedents d'Extremadura, van servir per a la reintroducció de l'espècie a l'Empordà.

Sant Joan Sescloses, l'aiguamoll més petit en mides, és d'una grandesa i importància cabdal per entendre el passat i el present del Parc Natural dels Aiguamolls empordanesos.

Narcís Genís és periodista.